

HVAD ER TAP-METODEN?

Begrebet TAP-metoden er skabt for at sætte ord på den læring, der finder sted i kunstneriske undersøgelser i billedkunstundervisningen, når teori, analyse og praksis vekselvirker. Det særlige for kunstneriske undersøgelser er, at de er fokuseret på skabelsesprocesser i bred forstand. Ordet "skabelsesproces" består af to ord – skabelse og proces: Skabelse fortæller os, at der arbejdes med at skabe noget nyt – ideer eller produkter af en art. Og proces fortæller os, at det nye udvikler sig over et forløb. "Proces" kommer af det latinske *processus* og *procedere*, som betyder "forløb" og at "gå frem". Og når vi har fokus på processen i TAP-metoden, er det, fordi vi zoomer ind på den serie af handlinger, du skal foretage dig for at skabe noget nyt. Derfor er det i TAP-perspektiv ikke så vigtigt, HVAD du får skabt, men HVORDAN – altså den proces, de handlinger, valg og fravalg, du foretog, og de oplevelser, erfaringer og den viden, du fik med på vejen.

TAP-metoden handler om, hvad der foregår, når du går i gang med at undersøge, eksperimentere, visualisere, producere og reflektere i billedkunst.

OM VEKSELVIRKNING MELLEM TEORI, ANALYSE OG PRAKSIS

Bogstaverne i TAP står for Teori, Analyse og Praksis. I stedet for at se på teori, analyse og praksis som tre adskilte og uafhængige tilgange har TAP-metoden fokus på, hvordan de hænger sammen og vekselvirker i din proces. At teori, analyse og praksis vekselvirker, betyder, at de er afhængige af hinanden, fordi de hele tiden overlapper, hjælper og skubber til hinanden, når vi arbejder med at undersøge og opnå viden om et eller andet i billedkunst. TAP er altså en billedkunsthaglig måde at opnå viden og erkendelse på gennem en faglig undersøgelse.

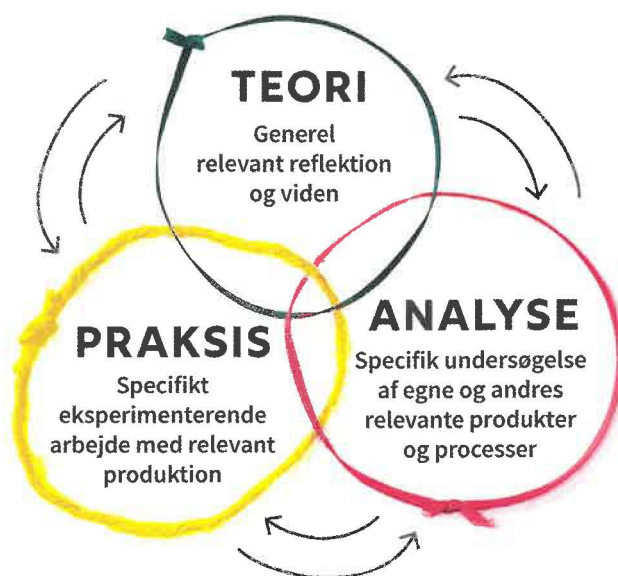
Paradoksalt nok adskiller denne undervisningsbog alligevel netop teori, analyse og praksis i tre separate dele – men det har vi kun valgt at gøre, for at du som elev kan få dem til at spille sammen i undervisningen. Det er nemlig, hvad denne bog

kan hjælpe dig med: at mestre den kunstneriske undersøgelsesmetode at få teori, analyse og praksis til at vekselvirke. Det kan du træne i dit eget, dit holds eller din gruppes undersøgende og eksperimenterende arbejde med et hvilket som helst emne, tema eller problemfelt. Arbejdet kan foregå i undervisningen, i opgaver og især i dit eksamensprojekt, hvor det specifikt kræves, at du undersøger et emne eller en problemstilling gennem en vekselvirkning mellem praksis, analyse og teori.

At mestre TAP-metoden vil sige, at du bliver dygtig til at skifte mellem og sammenbinde teori, analyse og praksis på en måde, som gør, at du lærer mere og mere om det, du er i gang med at undersøge. På den måde opnår og udvikler du en stor forståelse for og viden om det felt, emne eller den problemstilling, du undersøger gennem den kunstneriske proces.

ANVENDELSEN AF TAP-METODEN I PRAKSIS - ET EKSEMPEL

Når du har haft fingrene nede i TAP-metoden, ved du noget teoretisk om et emne, du har analyseret egne og andres visuelle fænomener, og du har selv eksperimenteret med emnet eller problemstillingen i praksis. I den optik er det imidlertid vigtigt at huske på, at modellen af metoden (figuren herunder) ikke viser, hvor du begynder og slutter undersøgelse, men derimod at du kan dykke ned lige præcis der, hvor det giver mest mening i forhold til det emne og/eller den problemstilling, du arbejder med.

Lad os tage et eksempel: I billedkunstundervisningen har du fået problemstillingen: Hvilke årsager kan der være til, at mørke er uhyggeligt?

P
A Undersøgelsen af problemstillingen kan begynde i alle tre rum – i teori, analyse eller praksis. I dette eksempel begynder undersøgelsen i praksis: Du kaster dig ud i en række æstetiske og sanselige eksperimenter med mørke. Måske går du ind i et mørkt rum og mærker, hvordan det føles. Måske fotograferer eller maler du mørke billeder og ser, hvad der sker, og hvordan uhyggen kommer til udtryk. I disse undersøgelser bevæger du dig faktisk over i analyse, idet du adskiller og identificerer de elementer i dine produkter, der virker uhyggelige. Analytisk ville du kunne gå videre i din undersøgelse ved at søge efter eksempler på, hvordan andre har arbejdet med og udtrykt mørke og uhygge, og hvorfor det så virker, som det gør.

T Næste skridt er at bevæge sig fra de specifikke praktiske og analytiske undersøgelser til teoretiske overvejelser over, hvad mennesker generelt oplever som uhyggeligt. En god indgang til disse overvejelser er at læse om mørke og uhygge i kunsthistorien eller teorier om mørke fra biologi, filosofi eller psykologi. På den måde kan du blive inspireret til enten selv at eksperimentere videre i praksis eller søge efter værker, der rummer uhygge, og undersøge dem analytisk. Og så videre og så videre og så videre. Med denne tilgang lærer du mere og mere om mørke og uhygge gennem praktiske, analytiske og teoretiske erfaringer.

Når du øver dig på TAP-metoden, opnår du øget billedkunstfaglig viden og bliver bedre og bedre til at mestre den billedkunstfaglige undersøgelsesproces. Og det er vigtigt, for i dit eksamensprojekt skal du selv undersøge et emne eller en problemstilling i en vekselvirkning mellem teori, analyse og praksis. Alt efter hvad du har brug for, skal du være i stand til at veksle mellem analytiske, praktiske og teoretiske aktiviteter for at få en større og større forståelse af det, du undersøger.

billedkunstfaglighed
Det særlige ved billedkunst er, at du ikke bliver vurderet på, om du kan finde frem til, hvad der er rigtigt eller forkert. Du bliver vurderet på, om du kan argumentere overbevisende for det, du har fundet frem til. Og rigtig god argumentation i billedkunst sammenbinder specifikke eksperimenterende praksiserfaringer med specifikke analytiske iagttagelser og generelle teoretiske overvejelser vinklet skarpt på den problemstilling eller det emne, du undersøger – i eksemplet her: hvorfor mørke virker uhyggeligt?

god argumentation

TEORI I BILLEDKUNSTUNDERSØGELSER

Teori er et sjovt ord, som ikke nødvendigvis betyder det samme i dine forskellige fag. Nogle fag har få helt faste teorier, og andre – som billedkunst – har en meget bred og filosofisk forståelse af, hvad teori er. Denne forståelse er i tråd med ordets oprindelse. Det kommer fra det græske *theoria*, der betyder “betragtning, spekulation” og *theorein*, som betyder “at betragte, tænke over”. I billedkunst er teori alle de generelle tanker og betragtninger, der kan hjælpe dig med at forstå, forklare, diskutere eller manipulere den specifikke virkelighed, du står i.

Teori er først og fremmest noget, vi gør. Det er selve det at spekulere og gøre sig overordnede tanker om, hvorfor noget i verden mon fremstår, som det gør. Dette er den filosofiske side af billedkunsthaget, hvor du arbejder på at forstå noget større, mere generelt og abstrakt om den billedverden og visuelle kultur, du befinder dig i. Teori kan hjælpe dig med at forstå, hvorfor en specifik reklame, et maleri, et hus, en film, en installation eller en skulptur ser ud og påvirker dig, som den gør. Teori hjælper dig til at arbejde undersøgende ud fra en bestemt vinkel både i din analyse af og praksis i billedkunst. På den måde bruger du altså teorien til at vinkle dine analyser, og det sikrer, at du ikke bare analyserer et værk ud fra fri fantasi eller faste skemaer, men har et fokus som udgangspunkt for din undersøgelse. På samme måde bliver teorien inspiration for og guide til dit specifikke analytiske og praktiske arbejde.

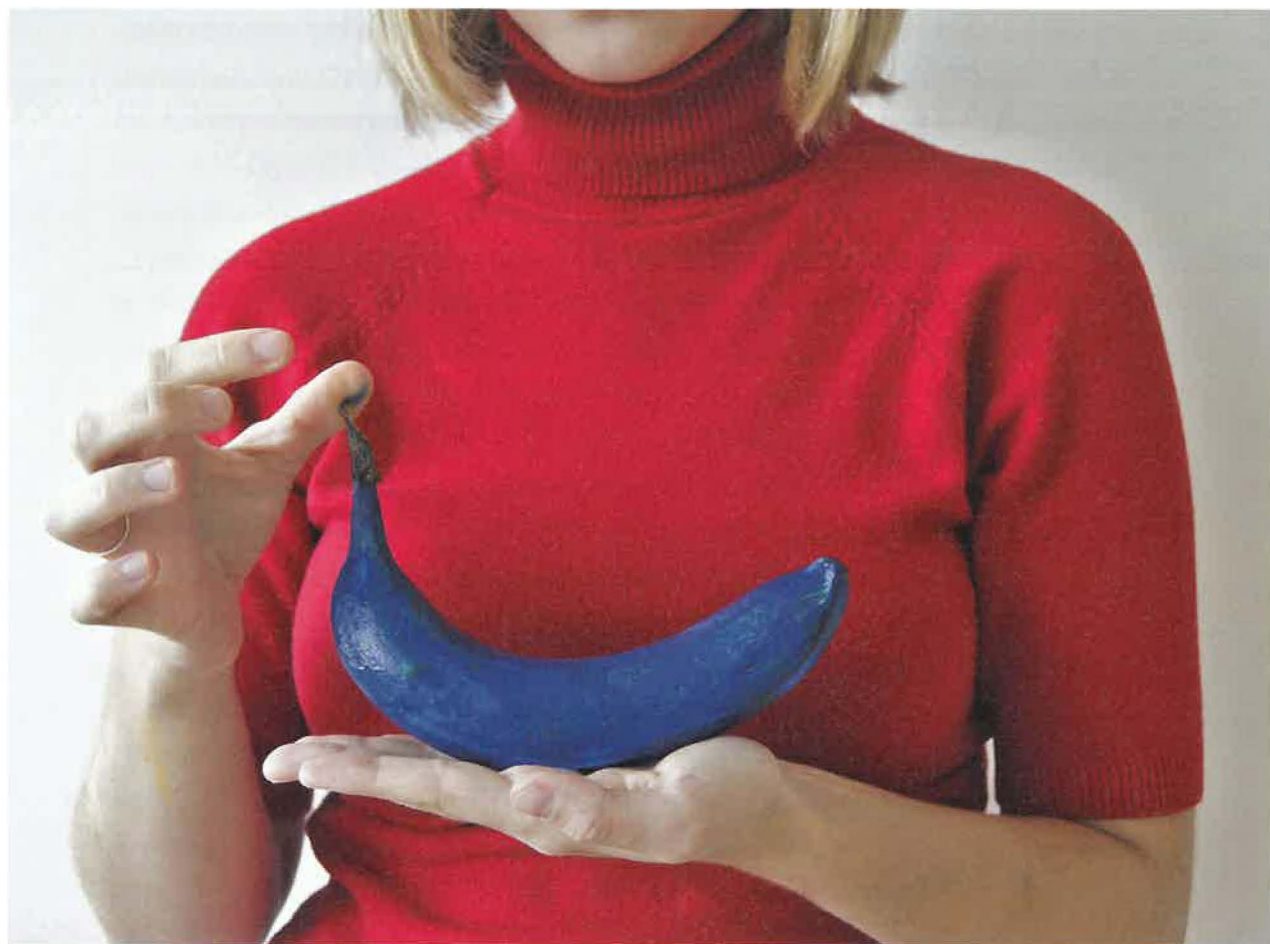
Måske forklares teori bedst med et meget konkret eksempel fra virkeligheden, som du helt sikkert kender, hvis du er i gang med at tage kørekort eller kender nogen, der er det. Når man tager kørekort, er der både teori- og praksistimer. Og der er både en teoriprøve og en køreprøve. I teoritimerne lærer du om færdselsregler, og du gennemprøver en masse eksempler på, hvordan du skal handle i generelle situationer, hvor der er et sving eller et skilt med en advarselstrekant. I princippet er teori en overordnet fortolkning af mange små konkrete praksiserfaringer.

I billedkunst er teori og praksis ikke lige så adskilt, som når du tager kørekort, men alligevel er der meget, der er ens: Når du tager kørekort, forstår du teorien bedre, når du har været ude at køre i praksis, og du bliver omvendt bedre til at køre i praksis, når du har læst godt på teorien. På samme måde fungerer teori og praksis – i sammenhæng med analyse – i billedkunst. Teorien gør, at du kan arbejde mere

kvalificeret med praksis – og dit praksisarbejde gør, at du bedre forstår teorien. Præcis som når du lærer at køre bil.

I denne bog kan du læse et udpluk af teorier, som filosoffer, psykologer, kunsthistorikere osv. har udtænkt og formuleret om forskellige emner. Vi – forfatterne af bogen – underviser selv i billedkunst, og de teorier, vi har udvalgt, belyser temaer, som ofte optræder i kunst og visuel kultur. Du skal bruge teorierne til både at beskrive, forstå og diskutere de visuelle fænomener, du arbejder analytisk med i undervisningen, men også til at udfordre og inspirere dine egne praktiske processer og værker.

ELEV ARBEJDE

ANALYSE I BILLEDKUNSTUNDERSØGELSER

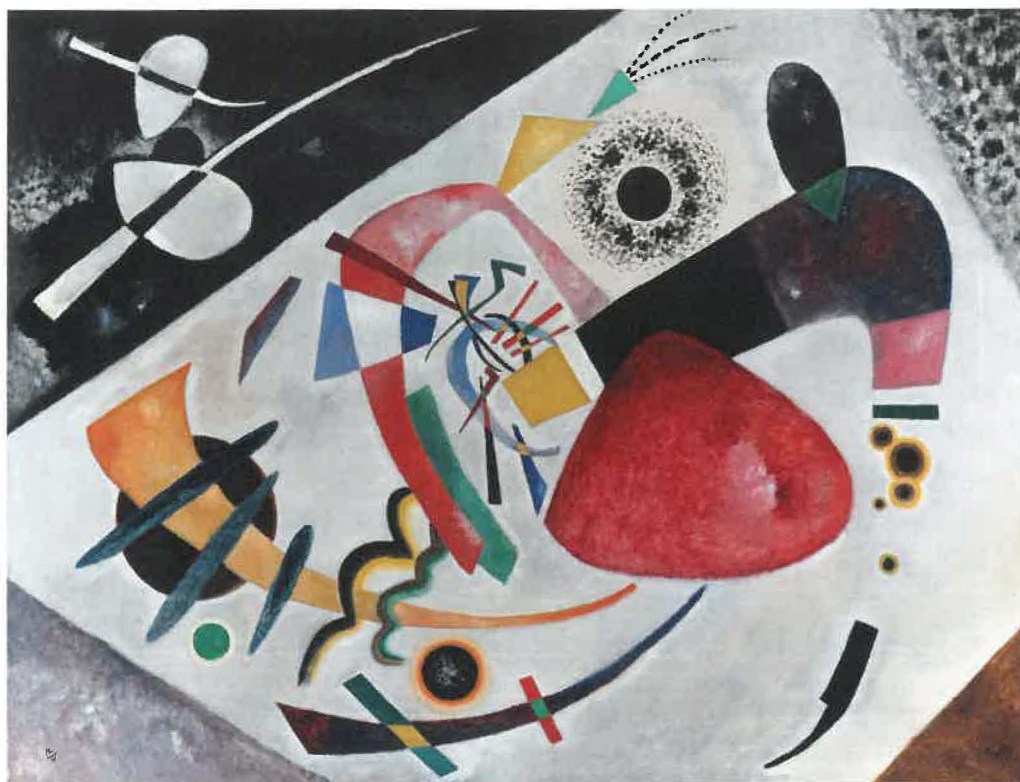
Når du analyserer og fortolker i billedkunst, er formålet at komme helt ind under huden på et eller flere visuelle fænomener (lad os kalde det værker fra nu af) og finde ud af, hvad værkerne kan lære dig om det felt, du er ved at undersøge. Du går på opdagelse, udforsker og forstår vigtige detaljer og skjulte budskaber, der ligger og gemmer sig i værkets form, indhold og kontekster. Ordet *analyse* er oprindeligt græsk og betyder "opløsning". Så når du analyserer i billedkunst, betragter du altså et værk så indgående, at du faktisk er i stand til at opløse helheden og adskille og iagttage værket i enkeltdele. Og derfor kan du udvælge de dele af værket, som er interessante at dykke ned i set i forhold til din undersøgelse.

ENKELTVÆRKANALYSE ELLER TVÆRVÆRKANALYSE

Når du først har adskilt et værk i enkeltdele, er der særligt to ting, du kan gøre: enten lave *enkeltværkanalyse* eller *tværværkanalyse*. I enkeltværkanalysen samler du værket igen, idet du som på billederne på næste side kategoriserer dine enkelte iagttagelser i et system, som du selv har valgt ud fra din undersøgelses fokus. I tværværkanalysen vælger du at fokusere på enkelte elementer i værket, som er vigtige for din undersøgelses fokus, og sammenligner dem med lignende elementer fra andre værker.

Lad os fx sige, at du vil udforske, hvordan og hvorfor mørke virker uhyggeligt. Med enkeltværkanalyse kan du i dybden undersøge, hvordan mørke og uhygge på forskellig vis opstår i det enkelte værks form, indhold og kontekster. Med tværværkanalyse kan du undersøge, om mørke og uhygge ofte opstår på de samme måder eller på forskellige måder på tværs af forskellige værker. På denne måde får du en mere generel viden om, hvordan mørke og uhygge kan hænge sammen. Jo flere specifikke værker du inddrager, jo mere generel viden får du om, hvordan mørke og uhygge frembringes.

Uanset om du fokuserer på flere eller få værker i din undersøgelse, skal du altid fortolke dine analytiske resultater. I fortolkningen vurderer og begrundes du, hvorfor værket eller værkerne så består af de enkelte elementer, som du har afdækket og udvalgt i analysen. Du bruger og sammenbinder her de oplysninger, du har fundet frem til, udvalgt og systematiseret til at opnå større viden og forståelse for det felt, du undersøger.

Hvad ser du på de to værker ovenfor? Det øverste billede er Wassily Kandinskys "Roter Fleck II" fra 1921, mens billedet under det af stammer fra en kunstbog af Ursus Wehrli, der adskiller – eller skulle vi sige opløser – kendte kunstværker i enkeltdele. Øverst: Wassily Kandinsky, Roter Fleck II, 1921, Öl auf Leinwand, 131 cm x 181 cm, Städtische Galerie im Lenbachhaus und Kunstbau München. Nederst: Ursus Wehrli *Kunst aufräumen* Copyright © 2002 by KEIN & ABER AG Zürich – Berlin

FORM - INDHOLD - KONTEKSTER

Når du skal i gang med analyse og fortolkning, er det et godt redskab at kigge på værkets form, indhold og kontekster; i billedkunst fungerer de på en måde som tre analytiske niveauer, der kan betragtes adskilt i analysen og sammenbindes mere eller mindre i fortolkningen. Alt efter hvad du er i gang med at undersøge, vil du vægte niveauerne forskelligt. På hvert niveau vil der være forskellige delelementer, der er relevante for dig at arbejde med i forhold til din undersøgelses fokus. Som du kan se i figuren nedenfor, overlapper form, indhold og kontekst. Et visuelt fænomen vil altid have en form (fysisk eller ej), og denne form altid have et indhold – betydninger, der er afhængige af konteksten. Det er dit fokus i undersøgelsen, altså din vinkling, der afgør, hvilke dele af værket det er relevant at tage med i din analyse og fortolkning.

Denne figur visualiserer dels forholdet mellem form, indhold og kontekst, dels hvordan dit valg af vinkel og fokus bestemmer, hvad der er relevant at undersøge i din analyse.

Analyse af værkers form

Når du analyserer værkers form, undersøger du, hvad du sanser: hvad du ser, lugter, mærker, hører. Hvilke materialer, medier, kompositioner, virkemidler, linjer, former, motiver, farver m.m. værket består af. Hvilken udtryksform der er tale om: maleri, skulptur, fotografi, tegning, video, installation, performance, web art, street art, bio art ... Hvordan formsproget kommer til udtryk: naturalistisk, idealistisk, surrealistisk, ekspresivt, impressionistisk, abstrakt, figurativt ...?

I din analyse af værkers form viser du, at du kan bruge dine sanser til at opleve, iagttage og beskrive de detaljer og træk, der får værket til at virke, som det gør – altså dets virkemidler. Værkets form skal du opleve så nuanceret og objektivt som muligt: Du skal beskrive det, du sanser i værket, ikke det, du synes om værket.

Hvis det kun er værkets form, der er relevant for det, du er i gang med at undersøge, kan en analyse af formen i princippet godt stå alene. Men vil du kunne forklare og forstå, hvorfor et værk ser ud og udtrykker lige netop det, det gør, på lige netop det tidspunkt, hvor værket er skabt, er du nødt til at undersøge form i sammenhæng med indhold og kontekst.

Analyse af værkers indhold

Når du undersøger et værks indhold, forsøger du at afkode de symboler eller budskaber, der er indkodet i værket: Hvad betyder det, når et eller andet element er taget med og formgivet på en bestemt måde i værket? Du kan sige med 100 procents sikkerhed, at et værk er lavet af pap, men du kan ikke med samme sikkerhed sige, at det handler om fx uhygge.

I nogle kunstneres værker eller i bestemte kunsthistoriske perioder er der en særlig og fast sammenhæng mellem form og indhold, som man skal kende for at afkode værket. Et eksempel er europæiske malerier fra middelalderen, renæssancen og barokken, hvor motivet af en kvinde og et barn ofte forestiller Maria og Jesus. Et andet at et lys i et stillebenmaleri er et memento mori-symbol – altså et budskab om, at vi skal huske, at vi skal dø.

Så nemt er det dog langt fra altid og ofte ikke i samtidskunst. Her er du især nødt til at trække på de iagttagelser, du gør om værkets form, og researche dig frem til viden om værkets kontekster, fx tiden, trends, kunstneren, perioden osv. Derefter kan du give dit bud (og gerne flere forskellige) på, hvad værket kunne handle om i forhold til din undersøgelses fokus.

Hvis du fx vil argumentere for, at et værk indeholder og udtrykker uhygge, kan du fremhæve værkets mørke farver og dets motiver, der måske refererer til gysersfilm. Analysen af værkets indhold trækker altså på og sammenbinder analyse og fortolkning af værkets form og kontekster.

Analyse af værkers kontekster

Ligesom det i udgangspunktet ikke giver mening kun at analysere værkets form og/eller indhold, giver det heller ikke mening kun at tale om værkets kontekster. Når du har fokus på værkets kontekster, handler det om at undersøge de forskellige sammenhænge, som værket indgår i, og som har betydning for din oplevelse og forståelse af værket – dets form og indhold. Værket er en del af rigtig mange kontekster, men det er ikke alle, der er lige relevante at dykke ned i. Det kommer helt an på din undersøgelses fokus.

Når vi her taler om flere kontekster, er det, fordi det er relevant at skelne mellem værkers rumlige, tidslige og tematiske kontekster. I værkets *rumlige kontekst* kigger du på de fysiske sammenhænge, værket indgår i, og som er væsentlige for din forståelse af dem: Hvilket sted, land eller konkret rum befinder værket sig i? Hænger det på en stuevæg, oplever du det i et gaderum eller på en udstilling, og hvordan påvirker stedet og stedets kultur din oplevelse og forståelse af værket i det hele taget?

Beskæftiger du dig med værkets *tidslige kontekst*, så ser du på den tid, det er skabt i, og den tid, det bliver (og er blevet) oplevet i. Det gør du, fordi det har betydning for, hvordan værket opfattes. Er det fx skabt eller har haft en særlig betydning midt i en krig, i de vilde 80'ere, i en særlig kunsthistorisk periode eller i forbindelse med en begivenhed? Værkets tid påvirker, hvad du afkoder som dets indhold.

Når det kommer til værkets *tematiske kontekster*, kigger du på, om værket fx er religiøst på en særlig måde, om det er politisk eller eksistentielt eller ... Handler det om temaer som identitet, køn, barndom, død, liv, uhygge ...?

Værkets tematiske kontekster går på tværs af tid og sted og er i høj grad afhængige af, hvad du er i gang med at undersøge. Og netop her kan du i høj grad bruge teori (fra fx denne bog) til at analysere og fortolke værket ind i en tematisk kontekst.

Alt i alt: Når du sammenbinder dine oplevelser og overvejelser om værkers form, indhold og kontekster i forhold til din undersøgelses fokus, så fortolker du værkerne. Og når du analyserer og fortolker værker, opnår du større og større forståelse af og viden om det felt, du undersøger – i sammenhæng med teori og praksis.

PRAKSIS I BILLEDKUNSTUNDERSØGELSER

Praksis er for billedkunst, hvad luft er for mennesker: Faget kan ikke eksistere uden. Det lyder komisk, men ikke desto mindre er det sandt. Den praktiske dimension i billedkunst gennemsyrrer alt og er både mål og middel i og for undervisningen. Praksis kan endda have flere roller og formål i billedkunst. Det er netop det, vi i det følgende prøver at afdække og beskrive.

DEN KREATIVE SKABELSESPROCES

Ordet "praksis" kommer fra græsk og hentyder til at "udøve, gøre". Praksis handler altså om at 'gøre faget' – i billedkunst vil det sige at udføre æstetisk, kunstnerisk og innovativt arbejde. Det, som især kendetegner den billedkunstneriske praksis, er, at den er en mere eller mindre åben skabelsesproces uden et forudbestemt resultat som fast mål, og at den kan foregå kollektivt og individuelt. Den er det, man kalder en kreativ proces.

Den kreative proces i billedkunst kan både være 100 procent åben, i forhold til hvilket indhold og hvilke materialer og udtryksformer du kan og vil arbejde med; det forhold gælder også for en kunstner. Og den kan være mere eller mindre styret af forløbet eller projektets emne, teori, problemstilling, materiale, kontekst eller udtryksform, der skaber en ramme om de muligheder, som du kan udforske i dit praksisarbejde.

Praksis i billedkunstundervisningen i gymnasiet er ikke at kunne efterligne og mestre en særlig teknik eller udtryksform på en bestemt måde. Her handler praksis i stedet om at kunne og turde eksperimentere med materialer, teknikker og udtryksformer ud fra din egen mere eller mindre klare idé om, hvilket resultat du arbejder hen imod, og hvorfor du arbejder hen imod dette resultat: Hvad er det, du vil og kan kommunikere og udtrykke med det produkt, du skaber?

Når du i billedkunst kaster dig ud i det praktiske arbejde, er det for at undersøge og erfare, hvordan dine nyskabelser virker, i forhold til hvad du forestiller dig. Og samtidig justerer du løbende dine forestillinger og intentioner i forhold til de muligheder, som du oplever, at materialet, teknikken og udtryksformen giver dig. Praksis kan altså siges at være en form for dialog mellem indre forestillinger og ydre materialer, som hele tiden påvirker hinanden. For praksis bliver aldrig helt, som du havde forestillet dig: Materialet gør noget andet, end du havde regnet med

– det gør modstand. Og det er netop i mødet med materialets modstand, eller når du læser teori og analyserer andres værker, at du selv får inspiration til at arbejde videre med din praksis, dine forestillinger og ideer.

Derfor er praksis i billedkunst en måde at undersøge, erkende og opnå viden på, som du både træner i undervisningen og i eksamensprojektet, og som du også kan vælge at inddrage i større skriftlige opgaver, hvis du skriver i billedkunst.

FORSKELLEN PÅ ÆSTETISK, INNOVATIV OG KUNSTNERISK PRAKSIS

Vi påstod ovenfor, at praksis har mange roller og formål i billedkunst. Og selvom disse ikke altid kan skilles ad og faktisk ofte foregår samtidig, vil vi alligevel prøve at adskille og beskrive tre forskellige typer billedkunstpraksis, nemlig æstetisk, innovativ og kunstnerisk praksis. De tre praksisformer er kendetegnet ved at være mere eller mindre åbne med fokus på processen snarere end det færdigt resultat.

Den æstetiske praksis

Æstetik har at gøre med sanser, sanselighed, leg, fantasi og smag – og *den æstetiske praksis* er den praksisform, der er mest åben og i højeste grad er fokuseret på proces frem for resultat. Den er kendetegnet ved at have fokus på kropslig, sanselig oplevelse og erkendelse og ved at træne fantasi, forestillingsevne og sanseapparat. Ofte kan den æstetiske praksis være en god start på det kreative arbejde med et emne, hvor du begynder din undersøgelse ved bare at kaste dig direkte ud i at lege og eksperimentere med materialer og tanker – nærmest tilfældigt, uden plan eller struktur. Og gerne under tidspres. Denne form for praksis kaldes også *tinkering*.

Styrken ved æstetisk praksis er, at du hurtigt får nogle resultater på bordet, når du kaster dig direkte ud i praksis. Efterfølgende kan du så bedømme og mere bevidst arbejde videre med dine erfaringer i ny praksis, analyse og teori. Hvis du har arbejdet teoretisk og analytisk et godt stykke tid, før du begynder på praksis, risikerer du, at det er svært at komme i gang med praksis. Hvis dine tanker allerede er så fokuserede på ét ønsket resultat, kan dit møde med praksis blive både skuffende og frustrerende. Materialerne gør ikke, som du ønsker, og du har måske ikke længere tid til at justere dine ideer til materialets egenskaber. Ved at begynde med eller hurtigt komme i gang med æstetisk praksis overvinder du dette problem. På den måde har du konstant kontakt til den konkrete, praktiske dimension i din undersøgelse.

Den innovative praksis

Den innovative praksis er fokuseret på det færdige resultat og derfor mindre åben end den æstetiske. Her er det ofte et konkret problem, der skal løses med teori, analyse og praksis – og det produkt, du arbejder hen imod at skabe eller visualisere, er løsningen på problemet. Hovedformålet med praksis er altså dels resultatet, dels hvordan du kan argumentere for, at det løser problemet. Selve processen med at udtænke og skabe værket kommer i anden række.

Styrken ved den innovative praksis er, at projektet virker mere konkret, og at du arbejder hen mod et entydigt mål. Dette gælder, selvom dette mål undervejs stadig er åbent og flertydigt, og selvom den proces, du gennemgår, kommer til at afgøre, hvilket resultat du står med til slut. Fordi du har fokus på at løse et konkret problem, virker det, som om der er retning og formål med din praktiske proces, hvilket er motiverende.

Den kunstneriske praksis

Den kunstneriske praksis ligger midt mellem den æstetiske og den innovative i forhold til åbenhed og fokus på resultat eller proces. Som den æstetiske praksis er den kunstneriske åben og fokuseret på at vække sanser og tanker om et givent emne, og som den innovative praksis er den ikke en proces for processens skyld, men rettet mod et resultat. Formålet med den kunstneriske praksis er nemlig at skabe et værk, som kan eller skal udstilles eller på anden måde fungere som et selvstændigt kunstnerisk produkt, som du har skabt, og som kan opleves af andre.

Og netop værket bringer os til sidste perspektiv på praksis i billedkunstundersøgelser: nemlig fokus på det praktiske produkt som et selvstændigt kunstnerisk værk og den betydning, det har i undervisningen og til eksamen.

PRODUKTET AF PRAKSIS SOM KUNSTNERISK VÆRK

Den praktiske proces og gøren er et mål og middel i sig selv i billedkunstundervisningen, for det er i den proces, at du lærer faget. Men det er slet ikke det eneste formål med praksis i billedkunst. Ofte kommer der også noget helt særligt ud af din praktiske gøren og kreative nyskabelse – nemlig et eller flere produkter.

Når du har skabt et produkt og besluttet, at det er færdigt, så er det på en måde adskilt fra dig og din proces og er nu blevet noget i sig selv. Produktet har ændret

karakter, fordi det er gået fra at være en praksisundersøgelse til at være et færdigt værk – dit eller din gruppes værk. Det har dermed fået en kunstnerisk status.

Formålet med din praksis kan være forskellig fra lektion til lektion, forløb til forløb, projekt til projekt. Måske skal produkterne blot dokumenteres i din portfolio som mindre skitser, måske skal de præsenteres og diskuteres på holdet, måske skal de udstilles på skolen, måske skal de indsendes til en konkurrence, hvor de kan præmieres eller udstilles uden for skolen? Alt efter formålet med praksis og om du har arbejdet med æstetisk, innovativ og/eller kunstnerisk praksis, vil dine produkter altså i større eller mindre grad få status af færdige, kunstneriske værker.

Præcis som alle andre kunstværker er dine værker derefter åbne for videre undersøgelse og refleksion. Både du og andre kan analysere og fortolke værket ud fra andre vinkler og teorier, end du måske oprindeligt havde tænkt. Tænk bare på vendingen: "Et billede siger mere end tusind ord." Også dine praksisprodukter rummer meget mere end lige det, du har arbejdet med og fokuseret på i forløbet. Lad os tage et eksempel: Du har lavet en fotoserie i et forløb, hvor I arbejder med teori om og analyse af det uhyggelige i praksis. Men under efterfølgende forløb og projekter kan du se, at serien i lige så høj grad kan anvendes til at forstå og belyse fotografiets troværdighed, kønnede blikke, vanitassymboler m.m. Alt efter emne og hvilket teoretisk, analytisk og praktisk fokus du har benyttet, ændres dit blik på dine egne produkter. Og det er faktisk præcis, hvad du skal gøre, hvis (eller når) du skal til eksamen i billedkunst.

Fælles for alle dine praktiske eksperimenter og produkter fra undervisningen er, at de bliver dokumenteret i din portfolio. Denne dokumentation er helt central i billedkunst, fordi du til eksamen skal udvælge egne og professionelle eksempler på tværs af din portfolio og de forløb, du har gennemgået, for at besvare og belyse lige netop det eksamensemne, som du har trukket.